

BESZÁMOLÓ
A NKER-KP-1-2021/1-00001 pályázatról –
Útmenti keresztek 2021. évi támogatása
ISZTIMÉRI NÉMET NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT

Az Isztiméri Német Nemzetiségi Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet az isztiméri sváb hagyományok megőrzésére, ápolására és épített örökségünk megóvására. A keresztek az emberek mindennapi életterének részei, az közterületek díszei, felirataikkal emlékeztetnek a közösség múltjára, a keresztyén gyökerekre. Az elődeink által felállított útmenti keresztek tekintetében községünk igen gazdag Isztiméren és a hozzátartozó (Guttamási településrészén) ma is 14 kereszt, valamint két szépen felújított kápolna és egy romos kálvária található. Az elmúlt években magánfinanszírozásban 5 kereszt újult meg községünkben, részben Nyakas Pál kőfaragó mester és Kocsis Balázs szobrászművész közreműködésével. A szabadtéri keresztek többségét nem egyház, hanem magánszemélyek, családok állíttatták, gondozták. Állításuk idején, mely többnyire a 19. század végére tehető, szinte valamennyit ellátták német nyelvű feliratokkal. A feliratok bibliai idézeteket tartalmaztak, Jézus kereszthaláláról szóltak, gyakran az adományozó nevét és az állítás évét is megjelölték.

A pályázatunk tárgya a falunk egyik közösségi terén a Tűzoltószertár mellett található kereszt felújítása volt, mely mára igen méltatlan állapotba kerültek. A keresztek felújítása, a kapcsolódó hitéleti események és kulturális rendezvények a német gyökerek megőrzésének, a kettős azonosságtudat ápolásának és továbbadásának jó példái, melyek a nemzetiségi közösség részéről is támogatást érdemelnek.

A felújított kereszt, amely a falu hossz tengelyében egy kis dombon áll, melyről a megfeszített Krisztus a falura és a templomra tekint. Kovácsoltvas kerítés veszi körül, két oldalán egy-egy évszázados hársfa áll, melyek kultikus jelentősége még az ősi germán-pogány hitéletből eredeztethető. Felirata csak részben volt olvasható "Gelobt sei Jesus Christus und Maria..." és az évszám 1877.

Az útszéli kereszt a Tűzoltószertár mellett található. Részben olvasható német nyelvű felirat alapján készítése 1877-re tehető. Körülötte kovácsoltvas kerítés van. A kereszt szépen faragott, jó arányokkal rendelkező mívés munka, a korstílusnak megfelelően 5 elemből áll, 4,5 méter magas, a keresztben szépen faragott kő Krisztus van. A kereszt anyaga sóskúti típusú durva mészkő. Állapota: Az alsó és felső részek növényi anyaggal erősen szennyezettek, mállasztó hatásuk van. A posztamens függőleges élei szépek, a vízszintes profilok kopottak. Néhány nagyobb kitörés, csorba látható. A kereszt felső szára nagyon hiányos. A keresztoszár és a posztamens kapcsolatában sok a nyitott fuga, ahol a víz be tud folyni és összegyűlve fagyási kárt okoz. A keresztoszártól hiányzik a fájdalmas Szűzanya szobra, amire a kiugró tagozat utal. A kereszt teljes felületére jellemző a feltáskásodó, réteges mállás. A posztamensen lévő felirat csak részben volt olvasható, de még a teljes szöveg kikövetkeztethető volt. A kerítés egy-egy eleme el volt hajlítva vagy hiányos, helyenként rozsdásodott. A központi helyen álló kereszt felújítása időszerű, hogy a további mállásból adódó állapotromlást megelőzzük.

Történelmi okok miatt a korábban homogén német nyelvű községet ma vegyes származású lakosság jellemzi. A német identitástudat gyengült, de a Német Nemzetiségi Önkormányzat megalakulása, tevékenysége folytán a kettős identitástudat megerősödött (nyelvi emlékek, népszokások, gasztronómia, múzeum...). Ez az áldozatvállalás jól mutatja az őseink alkotásainak tiszteletét, a keresztnek hitéleti és közösségformáló erejét, a nyelvi emlékek őrzésének igényét.

A megújulás után szép eleme lett e közösségi térnek, hiszen több fontos esemény zajlik e területen illetve közelségében. A keresztek felújítása, a kapcsolódó hitéleti események és kulturális rendezvények a német gyökerek megőrzésének, a kettős azonosságtudat ápolásának és továbbadásának jó példái, melyek a nemzeti közösség részéről is támogatást érdemelnek.

A korábban megújult keresztek felszentelése hagyományteremtő céllal Szent Mihály napjához kötődik, melyet részben német nyelvű istentisztelet követett a Stohl Anna által épített Jézus Szíve kápolnában, ahol ősünk szokása szerint hálát adunk a jó termésért is. A szertartás után a szervezők vendégül látták

a résztvevőket egy jó hangulatú főzéssel -étkezéssel összekötött szabadtéri rendezvényen. Mind az egyházi szertartás, mind az azt követő összejövetel lehetőséget ad falunk több mint 30 éves múltja visszatekintő német nemzetiségi énekkarának, az Edelweiss kórusnak a fellépésre.

